

Not 22

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 19 juni 2019 följande beslut (mål nr 5079-18).

Bakgrund

1. Ett svenskt livförsäkringsföretag inkomstbeskattas inte för den faktiska avkastningen, t.ex. aktieutdelningar, på tillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Avkastningen beskattas i stället schablonmässigt genom en särskild avkastningsskatt.

2. Även utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från ett fast driftställe i Sverige ska betala avkastningsskatt för tillgångar och skulder som är hänförliga till den svenska försäkringsrörelsen. Ett utländskt livförsäkringsföretag utan fast driftställe i Sverige är däremot inte skattskyldigt till avkastningsskatt. Om ett sådant företag säljer en pensions- eller kapitalförsäkring till en person som är obegränsat skattskyldig i Sverige är försäkringstagaren i stället skyldig att betala avkastningsskatt på försäkringen.

3. Vidare gäller att utländska livförsäkringsföretag som inte har fast driftställe i Sverige är skyldiga att betala kupongskatt på aktieutdelningar från svenska bolag. Kupongskatt tas ut även på utdelningar på aktier som ingår i pensions- och kapitalförsäkringar som innehas av försäkringstagare som är obegränsat skattskyldiga i Sverige. För att avkastningen av en sådan försäkring inte ska dubbelbeskattas får försäkringstagaren nedläggning av avkastningsskatten med ett belopp som motsvarar den kupongskatt som är hänförlig till försäkringen.

4. Den schablonmässiga avkastning som ligger till grund för avkastningsskatten beräknas med utgångspunkt i statslåneräntan. En låg statslåneränta kan medföra att kupongskatten överstiger avkastningsskatten på försäkringen. Det överskjutande beloppet får då sparas och räknas av mot avkastningsskatt på samma försäkring under senare år.

5. A.K., som är obegränsat skattskyldig i Sverige, innehar en kapitalförsäkring i det irländska livförsäkringsföretaget SEB Life International Assurance Company DAC (SEB Life). SEB Life är en utländsk juridisk person utan fast driftställe i Sverige.

6. I en ansökan om förhandsbesked uppgav A.K. att hon överväger att betala ytterligare premier på försäkringen. Inför det beslutet ville hon veta om EU-rättens bestämmelser om fri rörlighet för kapital innebär att hon – i stället för att spara överskjutande kupongskatt och räkna av den mot avkastningsskatt under senare år – har rätt till återbetalning av avkastningsskatt med ett belopp motsvarande den kupongskatt som belastar hennes försäkring och som överstiger avkastningsskatten samma år.

7. Skatterättsnämnden besvarade frågan nekande.

Yrkanden m.m.

8. *Skatteverket* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa förhandsbeskedet.

9. A.K. yrkar att frågan ska besvaras med att hon har rätt till återbetalning av avkastningsskatt.

Skälen för avgörandet

10. Högsta förvaltningsdomstolen har i dom denna dag funnit att den fria rörligheten för kapital enligt artikel 63 i EUF-fördraget innebär att SEB Life inte är skattskyldigt till kupongskatt för utdelningar på aktier i svenska bolag hänförliga till pensions- och kapitalförsäkringar som innehas av personer som är obegränsat skattskyldiga i Sverige (mål nr 5082-18).¹ Någon svensk kupongskatt kommer således inte att belasta A.K:s försäkring.

11. Av det anförda följer att det inte är av vikt för A.K., eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning, att förhandsbesked meddelas. Förhandsbeskedet ska därför undanröjas och ansökningen avvisas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer Skatterättsnämndens förhandsbesked och avvisar ansökningen.

I avgörandet deltog justitieråden *Knutsson, Ståhl, Askersjö, Baran* och *Gäverth*. Föredragande var justitiesekreteraren Camilla Wernkvist.

Skatterättsnämnden (2018-08-28, Eng, ordförande, Pettersson, Pahlsson, Rubenson och Sundin):

Förhandsbesked

A.K. har inte rätt till återbetalning av avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, AvPL, motsvarande den kupongskatt som belastar hennes försäkring i SEB Life och som överstiger avkastningsskatten för samma år.

Motivering

Den fråga Skatterättsnämnden har att ta ställning till är om A.K. i stället för carry forward har rätt till återbetalning av skatt enligt AvPL motsvarande den kupongskatt som belastar hennes försäkring i SEB Life och som överstiger avkastningsskatten för samma år.

A.K. är i egenskap av försäkringstagare skattskyldig till avkastningsskatt. Som bestämmelserna i AvPL är utformade kan den skatten sättas ned med belopp motsvarande den kupongskatt som SEB Life betalar i egenskap av försäkringsgivare och ägare till aktierna. Till den del kupongskatten överstiger avkastningsskatten medges avräkning senare år i den mån det finns utrymme. Beloppet som får avräknas senare bestäms inte till belopp förrän det år avräkning sker (jfr RÅ 2010 not. 90). Även om denna carry forward i och för sig är ett belopp som A.K. kan sägas ha tillgodo är det inte en skatt som hon har betalt och som hon kan få återbetald som avkastningsskatt enligt AvPL.

Frågan blir då om ett sådant förfarande kan anses strida mot EU-rätten och dess regler om fri rörlighet för kapital. De svenska reglerna innebär att försäkringstagaren får tillgodoräknas den skatt som försäkringsgivaren

¹ HFD 2019 ref. 30.

betalat eftersom den anses belasta försäkringen. Avdrag medges med högst det belopp som försäkringstagaren erlagt som avkastningsskatt och eventuellt överstigande belopp får sparas och kan utnyttjas senare år. Någon skyldighet för Sverige att utvidga systemet på ett sådant sätt att försäkringstagaren dessutom ska ha rätt att få återbetalning av den kupongskatt som de facto erlagts av försäkringsgivaren kan i detta fall inte anses följa av EU-rätten.

Den fråga A.K. ställt ska således besvaras nekande.

Dahlberg och Werkell var skiljaktiga och anförde:

Vad gäller den EU-rättsliga bedömningen gör vi en annan bedömning än vad majoriteten gör. Den kupongskatt som SEB Life erlägger anses belasta A.K:s försäkring. Hon har rätt till nedsättning av avkastningsskatten med det belopp som motsvarar den kupongskatt som är hänförlig till hennes försäkring och som försäkringsgivaren har erlagt. Avräkningsbar skatt som inte kan utnyttjas ett år, kan kvarstå för utnyttjande ett senare år. För närvarande är kupongskatten högre än avkastningsskatten. Om A.K. i stället hade investerat i en försäkring med en försäkringsgivare hemmahörande i Sverige hade någon kupongskatt inte erlagts. Sammantaget skulle en investering hos en svensk försäkringsgivare ha medfört en lägre beskattning än motsvarande investering hos en försäkringsgivare hemmahörande i en annan medlemsstat.

Det ökade beskattningsuttaget av A.K. trots avräkningsmöjligheten i Sverige samt det administrativa merarbete som avräkningsförfarandet också medför, utgör sammantaget en negativ olikbehandling av kapitalförsäkringar tagna hos utländska försäkringsgivare i jämförelse med motsvarande försäkringar tagna av svenska försäkringsgivare, vilken inskränker det fria tillhandahållandet av tjänster enligt artikel 56 i FEUF och den fria rörligheten för kapital enligt artikel 63 i FEUF. Se även EU-domstolens avgöranden i exempelvis målen C-383/10 Kommissionen mot Belgien, EU:C:2013:364, C-326/12 Van Caster, EU:C:2014:2269 och C-319/02 Manninen, EU:C:2004:484.